

Suor Angelica et autres sœurs (10. 2. 2021.) - programska knjižica

Sveučilište u Zagrebu, Muzička akademija

Supplement / Prilog

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:116:766054>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported / Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-16**

Repository / Repozitorij:

[Academy of Music University of Zagreb Digital
Repository - DRMA](#)

KONCERTNA DVORANA BLAGOJE BERSA
MUZIČKA AKADEMIJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
TRG REPUBLIKE HRVATSKE 12
19:30 SATI

SUOR ANGELICA ET AUTRES SOEURS

10./11./12./13.
VELJAČE 2021.

Sveučilište u Zagrebu
University of Zagreb

MUZIČKA
AKADEMIJA
ZAGREB

alu

HKB
Hochschule der Künste Bern
Haute école des arts de Berne
Bern University of the Arts

ADU

FSB
Sveučilište u Zagrebu
Fakultet strojarstva
i brodogradnje

AUTOR: NIKOLINA ŽABČIĆ

Premijera: srijeda, 10. veljače 2021.

Uvodna riječ voditelja projekta

Kad smo kolega Behrends i ja 2018. godine postavili na Visokoj školi za umjetnosti u Bernu prvi projekt u kojem je trebalo reducirati zvuk simfonijskog orkestra na zvuk komornog ansambla te smisliti novu dramaturšku cjelinu od isječaka raznih djela, nije nam ni na kraj pameti bilo da će se tako oblikovane nove glazbeno-scenske forme savršeno uklopiti u zahtjeve novonormalnih uvjeta pandemijske suvremenosti. Dosad smo ostvarili 4 takva projekta: *Wer hat das schön schöne Liedlein erdacht* (2018.), *Suor Angelica et autres sœurs* (2019.), *A Mad King Idomeneo* (2020.), te *Natur und Oper* (2020.). Posljednja dva projekta smo uspjeli realizirati pod pritiskom protuepidemijskih mjera i uz malo sreće, koja nam je dopustila da unatoč vrlo kratkom periodu izrade projekata uspijemo probati sa studentima bez čestih karantena i obvezatnih samoizolacija nakon putovanja.

Prvi od navedenih projekata smo uspjeli prenijeti i na Muzičku akademiju u Zagrebu, samo ovaj put pod naslovom *Iz čudesnog dječakovog roga*.

Ovakvi projekti su se pokazali dragocjeni za studentice i studente pjevanja: malo je prilika da u sklopu jedne predstave pjevač dotakne toliko stilova, toliko različitih izraza, a da pri tom niti u jednom trenutku ne bude ugrožen sa strane preglasnog ili neartikuliranog orkestra. Dok su projekti u Bernu bili zamišljeni u prvom redu kao produkcije *Švicarskog opernog studija*, u svrhu svladavanja zahtjeva suvremene operne scene, njihova realizacija u Zagrebu je zamišljena u daleko širem opsegu koji obuhvaća osim pjevača i studente instrumentaliste, kao i dirigente te već uhodanu suradnju s drugim umjetničkim akademijama unutar Sveučilišta u Zagrebu. Stoga se nemojte iznenaditi kad na koncu ove programske knjižice ugledate pored liste studenata koji nastupaju, i podulju listu svih suradnika i mentora koji su svojim radom značajno pripomogli da ova predstava ugleda svjetlo dana. Posebnost ove produkcije je svakako i prva suradnja Muzičke akademije s Fakultetom strojarstva i brodogradnje, čiji je jedan od uglednih profesora, dr. Milan Kostelac, projektirao viseći križ kao važan element predstave.

O predstavi

Ovaj projekt je nadahnut romanom *Što stane između dva kofera* Veronike Peters. U njemu spisateljica opisuje svoja iskustva dugogodišnjeg života u samostanu: kako je s dva kofera osobnih stvari u njega ušla, tako je s ta ista dva kofera dvadeset i dvije godine kasnije iz njega izašla. Boravak u samostanu omogućio je spisateljici razne doživljaje, od onih posve osobnih, kao što je poniranje u vlastitu dušu ili gubljenja osobnosti u potpunom predavanju vjeri i ekstazi sjedinjenja s Bogom, do onih društvenih, kao što je složenost odnosa s drugim sestrama u rasponu od nerazumijevanja njihovih pobuda da se zaredo do ritualnog ponižavanja pojedinca pred zajednicom. No pročitajmo što sama spisateljica kaže o razlozima svog zaredivanja i iskustvima boravka u samostanu:

Nikad nisam pridavala značaj rastancima

* * *

Upravo u dobi od dvadeset i jedne godine bacila sam dva kofera u svoju staru "Bubu" i krenula na put.

"Mora li doista tako biti?"

Moja prijateljica Laura stoji na pločniku i plače, kao da bih išla u sigurnu smrt. Vozeći se pomislih kako je u pravu, kao da sam posve luda. Da se u ovako nešto upustim...

Zašto bi netko poput mene, koja sam već s petnaest godina napustila rodni dom, zasićen alkoholnim parama i koleričnim napadima, i dalje se probijala kroz život, sve do trenutka kad sam stekla siguran posao, automobil i stan, dakle sve uvjete za miran građanski život, zašto bi sve to odbacio, e da bi pokušao živjeti najneobičnijim društvenim životom za koji je ikada čuo.

* * *

Voljela sam to mjesto. Bilo je posebno, čak i kad bi iznevjerilo moja očekivanja. Kao jedan u sebi zatvoreni mali svijet, koji slijedi svoje vlastite zakonitosti. Vrt, prelijepi krajolik, stare zgrade – kako sam se rado po tom svijetu kretala. Pjesme psalama, koje su nakon završne molitve još dugo odjekivale i gotovo vas prisilile da pronađete unutarnji mir, bile su izvrstan temelj za promišljanje. Iskustvo zajedničkog življenja, žene, o kako sam ponosna da ih poznam, da sam nekima i prijateljica! - Rafaelini majčinski osjećaji, Lujzina mudrost, Marijina srdačnost,

Pijina jednostavna odanost, Hedvigina srčana pjesma, Margaretin britki humor, Simonin jasni razum, Placidino vragolasto veselje, Paula u cjelini svih svojih osobina, taj bi se popis mogao produžiti unedogled... Svakoj sam pojedinoj sestri duboko zahvalna. Za mene je to bilo značajno vrijeme, usprkos – ili upravo zbog unutarnjih proturječja i bitaka.

U budizmu je posve uobičajeno boraviti u samostanu onoliko dugo, koliko je potrebno da se nauči ono za što vjerujemo da se mora naučiti, i to može potrajati mjesec, godinu, deset godina, i potom krećemo u novu životnu fazu. Časne sestre vjerojatno ne gledaju na to tako. S njima sam živjela, molila, radila, i to je bilo većinom lijepo i katkada dobro iskustvo, ali nije moralo vječno trajati.

Jesam li trebala prije otići?

Što je, tu je, to je moja životna priča, nemam neku drugu koju bih vam ispričala.

Je li to bio neuspjeh? Ne, već put u daljine.

Redovnici – tko su uopće ti ljudi?

Žive li drugačije? Zašto?

To su osobe koje su u jednom trenutku, možda kroz veo vjere i čežnje, susrele Božji pogled i okusile slobodu u njezinom najpunijem smislu.

Zato čitav život žele provesti slobodne, te čine obvezujuće odluke – zavjete!

Žele biti slobodne od želje za posjedovanjem materijalnih stvari, lažnog užitka koji daje vlast i moć i zato se obvezuju odlukom ne posjedovati ništa. Zavjetuju siromaštvo.

Žele biti slobodne od svake vezanosti na druge osobe, žudnje da posjeduju i čežnje da pripadaju drugom biću. Tako pripadaju Bogu i u bratskoj slobodi su darovane svim ljudima. Obvezuju se odlukom živjeti čista srca i zavjetuju čistoću.

Žele biti slobodni od vlastitog ega, svih briga i blokada koje od njega dolaze. Obvezuju se slušati Boga, i to ne samo u svom srcu već i podlažući svoju volju ljudima sebi jednakima, koje postavlja Crkva. Tu odluku nazivaju zavjet poslušnosti.

Redovnici su svjedoci da postoji vječnost i raj. Kako napuštajući ovaj svijet samo zatvaramo jedna vrata postojanja i otvaramo druga, baš poput Bogočovjeka Krista, Uskrsnuti ćemo i živjeti zauvijek!

Redovnici mogu činiti velike stvari, za druge ljude sasvim besplatno, odanom brigom smatrajući to svojim poslanjem i neumorno jer snagu crpe iz vječnosti, onog drugog svijeta...

Redovnici su prijatelji Božji i na njihovu molbu Bog još više otvara nebo i spušta darove vječnosti – Ljubav – na zemlju.

Ako ste znatiželjni, provirite i vidjet ćete, gdje god su redovnici velika srca zasigurno je blizu i neka pukotina na nebu kroz koju dotječe Ljubav, Zahvalnost, Radost i Glazba...

Sestra Božica Britvec

Redovnički život

Bit redovničkog života je nasljedovanje Isusa Krista. Živjeti onako kako je živio Isus Krist. A on je živio u potpunom predanju volji svoga Oca nebeskog i u služenju braći ljudima. Isusov život je prožet Bogoljubljem i čovjekoljubljem. Nasljedovati Isusa Krista u redovničkom životu znači provoditi život u svjesno i slobodno prihvaćenom siromaštvu, čistoći srca i poslušnosti volji Božjoj. Da bi osoba mogla tako živjeti od nje se traži općeljudska zrelost, jaka vjera i autentična nesebična ljubav. Općeljudska ili integralna zrelost uključuje u sebi zrelost na sljedećim razinama osobnosti: tjelesnoj, psihološkoj, društvenoj i duhovnoj.

Zrelost osobe za redovnički život na tjelesnoj razini postiže se, prema Zakonu kanonskog prava onda kad osoba navrší 18 godina života. Općenito se može reći da je osoba, kad je u pitanju životna dob, zrela za redovnički život onda kad je zrela za brak, odnosno za sklapanje ženidbe. Osoba je psihološki zrela onda kad nije žrtva svojih nekontroliranih emocija, nego kad njima slobodno upravlja u ostvarenju svojih uzvišenih ideala. Društvenu zrelost osoba postiže onda kad zna, želi i može uspostaviti zrele, nekonfliktne međuljudske odnose, kad je spremna drugoga nesebično voljeti. Konačno, duhovna zrelost se postiže onda kad osoba svjesno i slobodno izabire život po volji Božjoj. Drugim riječima, duhovno zrela osoba ne živi zato da ispunjava svoje sebične ciljeve, nego ostvaruje plan koji Bog ima s njome.

Na putu ostvarenja Božjeg plana veliki problem nam stvara nedostatak unutarne sigurnosti. Da nju prikrijemo, upotrebljavamo nezrele obrambene mehanizme. Bojimo se priznati istinu o sebi i svojim slabostima i ograničenjima pa se svjesno ili što je češće slučaj, nesvjesno predstavljamo u ljepšem svjetlu. Što smo nesigurniji i što smo ovisniji o dobrom mišljenju drugih o nama, to naša maska postaje sve čvršća i usidrenija. Što više zavaravamo sami sebe i živimo lažno, to više povećavamo svoju nesigurnost i upadamo u začarani krug tjeskobe i izvještačenosti, na štetu zrelog razvitka svoje osobnosti. Kad osoba počne živjeti prema nekom svom zamišljenom perfekcionističkom standardu, koji je viši od onoga koji joj je sam Bog namijenio, onda će nužno doći u sukob sa samom sobom i past će u napast da počne glumiti ono što ne može postići, a misli da tako mora živjeti. Ima pojedinaца koji traže od sebe više nego što sam Bog od njih traži. U takvim slučajevima radi se o podsvjesnoj, u biti sebičnoj

motivaciji u kojoj osoba, nastojeći postići svoj zamišljeni perfekcionizam, zapravo želi pobjeći od sebe, od svoj osjećaja nemoći.

Svi smo mi pozvani na svetost koja se ostvaruje po slobodnom i potpunom predanju Bogu iz ljubavi. Treba, međutim, razlikovati tu iskrenu težnju za svetošću koju u nama izvodi Duh Sveti kad mu se osoba istinski preda, od onog stava voluntarističkog perfekcionizma koji misli da sve mora i može postići svojim vlastitim silama. Nije moguće stalno živjeti u laži, okovan nezrelim obrambenim mehanizmima negacije, regresije i projekcije. Prije ili kasnije takva osoba «pukne» na psihičkoj, tjelesnoj ili što je najčešće slučaj na psihosomatskoj razini svoje osobnosti. Kad um svjesno ili nesvjesno laže, tijelo to nastoji ispraviti nekom bolešću koja se aktivira kod onih koji masivno upotrebljavaju nezrele obrambene mehanizme.

Prema Božjem planu, čovjek je stvoren za ljubav: da voli i da bude voljen. Sve bitne sposobnosti osobe kao što su: pamet, srce, volja, prožete su tom neuklonjivom težnjom i zahtjevom za ljubavlju. Konačno, na Sudnjem danu bit ćemo suđeni po kriteriju ljubavi (Mt 25). Prema tome, glavni zadatak svake osobe je naučiti nesebično voljeti. Bit redovničkog života je autentična, nesebična ljubav prema Bogu i bližnjemu. Prema Isusovim riječima najviše će prema međusobnoj ljubavi svijet raspoznavati Isusove učenike od drugih ljudi. Na početku redovništva osoba još nema takvu nesebičnu ljubav, ali ona mora imati jaku želju da tako živi i spremnost da se što više otvara Duhu Svetome koji razlijeva Božju ljubav u naša srca.

Za sretan, uspješan i plodan redovnički život traži se od osobe spremnost i sposobnost da sebe preda Bogu, da Isus postane najveća ljubav za dotičnu osobu koja se po redovničkim zavjetima želi posve identificirati s Kristom. Međutim, tko nema u sebi temeljnog povjerenja u samog sebe, neće se moći upustiti u rizik da sebe pokloni Bogu u duhovnom staležu. Kome nedostaje temeljno samopouzdanje nikada se neće moći radikalno, nesebično predati Bogu iz ljubavi.

Zaključak

Redovnički život nije izlet u Emaus. To je samo jedan dan u godini. Redovnički život je borba na život i smrt. Tko odlučno krene za Kristom ne smije se više okretati natrag, inače nije prikladan za to. Redovnički život je život predanja čitave osobe Bogu. To je nasljedovanje Isusa Krista u čistoći srca, poniznosti

života i siromaštvu duha. Nije lako tako živjeti. Nije takav način života poziv za sve, nego samo za odabrane. Nije on rezerviran za mudre ovoga svijeta, nego za lude ovoga svijeta. Nije to život za labilne kukavice i razne tvrdoglave tipove. To je život za psihološki zrele osobe koje se smiju kockati, čak što više, koje su spremne igrati na jednu kartu, koji su spremni izgubiti sve pa i vlastiti život da postignu ono jedno jedino potrebno ljudskom srcu – puninu života, odnosno život vječni u Kristu Isusu, Gospodinu našem.

prof. dr. sc. p. Mijo Nikić, Filozofsko-teološki Institut Družbe Isusove

Redosljed prizora:

Francis Poulenc: *Dialogues des Carmélites*, 2. scena

Blanche: Nela Katalenić Klinar,
Grande Prieure: Lucija Ercegovac

Samuel Barber: *A Nun Takes the Veil*

Emilija Rukavina

Giacomo Puccini: *Suor Angelica*, 1. scena

Zelatrice:	Tea Zec	Osmina:	Maja Sremec
1. conversa:	Neža Vasle	Genovieffa:	Martina Barišić
Maestra delle Novizie:	Lucija Ercegovac	Una novizia:	Nela Katalenić Klinar
2. conversa:	Stefani Pijetlović	Angelica:	Darija Auguštan

Friedrich Klose: *La nonne et la fleur*

Laura Marincel Haller

Paul Hindemith: *Sancta Susanna*, 1. scena

Sancta Susanna: Josipa Bilić,
Klementia: Lucija Ercegovac,
Magd: Laura Marincel Haller

Hildegarde von Bingen: Odlomak iz misterija *Ordo virtutum*

Anima illa: Josipa Bilić,
Virtutes: Darija Auguštan, Maja Sremec, Laura Marincel Haller, Nela Katalenić
Klinar, Martina Barišić, Barbara Pijetlović, Marija Jurić

Samuel Barber: *The Crucifixion*

Laura Marincel Haller

Giacomo Puccini: Posjet Zie Principesse (*Il Principe Gualtiero vostro padre,...*)

Zia Principessa: Emilija Rukavina,
Angelica: Darija Auguštan

Olivier Messiaen: *Action de grâces*, iz ciklusa *Poemes pour Mi*

Tea Zec

Giacomo Puccini: *Arija Angelice (Senza mamma,...)*

Angelica: Darija Auguštan

Mladen Tarbuk: *De campana* iz ciklusa pjesama *Medida del tiempo*

Josipa Bilić

Francis Poulenc: *Dialogues des Carmélites*, 3. scena

Constance: Marija Jurić,

Blanche: Nela Katalenić Klinar

W. A. Mozart: *Arija Tra l'oscure ombre funeste* iz oratorija *Davide penitente* K. V. 469

Barbara Pijetlović

Samuel Barber: *The Hermitage*

Laura Marincel Haller

Maurice Ravel: *La Sainte*

Josipa Bilić

Olivier Messiaen: *Prière exaucée* iz ciklusa pjesama *Poemes pour Mi*

Tea Zec

Komorni ansambl

Flauta / Piccolo: Barbara Tomić
Udaraljke: Andrea Pedron
Harfa: Petra Barišić / Ellen Široka
Orgulje: Dubravko Čepulić Polgar
Pozitiv: Ivana Hrkać
1. Violina: Marko Glogović
2. Violina: Edita Kolovrat
Viola: Filip Kojundžić
Violoncello: Lana-Lucija Horvatić

Dirigent: izv. prof. art. Pavle Zajcev

Autorski *team*

Ideja, koncept i režija: red. prof. Mathias Behrends (HKB)

Projekt križa: red. prof. dr. Milan Kostelac, dipl. ing. (FSB)

Kostimi: Barbara Repe

Šminka: Nina Pejnović

Oblikovanje svjetla: Davor Horvat, Anđelka Kusić (ADU) / mentori: izv. prof. art. Deni Šesnić, ass. Vesna Kolarec

Vizual: Nikolina Žabčić (ALU) / mentor: izv. prof. art. Danko Friščić

Produkcijski *team* i tehnička izvedba

Izvedba križa: Ivan Filipović, *fisal-projekt d.o.o.*

Producentica: Vesna Rožić

Odnosi s javnošću: Ida Szekeres

Inspicijenti: doc. art. Pavao Mašić, Nika Kožar, Ivan Šćepanović, Mateo Narančić

Prijenos uživo: Marko Pletikosa

Glazbeni producent prijenosa uživo i snimatelj: red. prof. art. Krešimir Seletković

Rekvizita i voditelj scene: Nikša Gašpardi

Upravljač križa: Slaven Bot

Mentori na projektu

Umjetničko vodstvo projekta, mentor dirigenata i instrumentacija: red. prof. art.

Mladen Tarbuk

red. prof. art. Vlatka Oršanić

red. prof. art. Mario Penzar

izv. prof. art. Ante Knešaurek

izv. prof. art. Pavle Zajcev

doc. art. Pavao Mašić

ass. Matija Fortuna

Savjetnica za srednjovjekovno pjevanje: prof. dr. Katarina Livljanić (Schola Cantorum Basiliensis)

Pročelnica odsjeka za pjevanje: izv. prof. art. Martina Zadro

Pročelnica odsjeka za dirigiranje, harfu i udaraljke: izv. prof. art. Ivana Bilić

Dekan: red. prof. art. Igor Lešnik